

Nf. 41.
(1)

18.

ECCLESJARVM
EXOTICARVM
MONVMENTA
HISTORICA

*SPECIMEN EXHIBET EUANGELICISQUE
MISSIONARIIS DICAT*

IO. HENR. CALLENBERG
Ph. Prof. Publ. Ord.

Halæ in typographia instituti iudaici
clb lccc xxxvi.

HISTORICA
MONUMENTA
EXOTICARVM
ECCLIESIARVM

SPICEMEN BIBLIOTHECÆ
MISSIONARIÆ SOCIETATIS

IO. HILBR. CALLEBERG
K. Prof. Publ. Ord.

Halle in typographia J. G. Neubergeri
M. DCC. LXXV.

A *carnia*. Ex ea Simon Cabafillus anno 1578. epistolam scripsit ad Crusium. Chytraus de statu eccl. in græcia &c. 64. *AEthiopia*. Casp. a Lilien de æthiopia conuerfa, ex Pf. 68, 32. emanuel Almeida de erroribus abyffinorum, & refutatio eius gentis dogmatum; antonius Fernandez de erroribus æthiopiæ; catechismus æthiopicus de erroribus æthiopum & fidei catholice mysteriis, per alphonsum Mendez; jo. ulr. Wildii ecclesia æthiopica, 1672. Rauwolfs reisebeschreib. 422. alphonfus de Sandoval de instauranda æthiopum salute; francisci Mendez expeditionis æthiopicæ suæ libri tres; emanuelis Almeidae literæ annuæ ex æthiopia, 1626.

Alexandria. Patriarchæ, Joachimi, literæ commendatitiæ, comiti a Læwenstein datæ, anno 1561. Chytr. stat. eccl. in græc. 61.

Ambalacate, prope Cranganorum, sedes est episcopi pontificii cranganorensis. Der dänischen missionarien bericht.

America.

eius incolis olim non adnunciatam fuisse
A *doctri-*

doctrinam euangelicam. Hermannii Witsii duæ dissertationes, in quibus negatur, americanis olim euangelium adnunciatum. Idem dicunt Bellarminus, cornelius a Lapide, joannes Quistorpius in notis ad coloss. I. 348. & joannes henricus Urfinus in analectis sacris, libro VI. cap. 24. 378.

id factum fuisse adfirmant Balduinus in comment. ad coloss. qu. 2. Carp zouius in seinen fragpredigten, p. 2. 64. f. Edzardus in diss. de fugienda unione cum hodiernis reformatis, 41. Franzius de interpret. f. script. 181. Gerhardus in L. de ecclesia 188. bartholdus Holtzhus in tractatu de prædestinatione & reprobatione, 43. 45. Hornius de originibus americanis in præfatione. Hulfemannus de auxiliis gratiæ, 145. Meifnerus in fasc. disputationum disp. I. th. 61. 62. Micrælius in hist. eccles. edit. hartnacc. 217. Quenstedius in syst. P. 3. 466. Schomerus ad rom. X. Pritius in introductione ad lectionem N. T. 247.

in eam a belgis & anglis missi præcones euangelii. Ludouicus in disputatione de miss. ad indos II. 12. Caroli memorabilia hist. eccl.

de Carolina & Pensyluania. De missis in has regiones ecclesiasticis anglicanis. Relatio historica societatis de propaganda cognitione Christi. 1706. unschuldige nachrichten des jahrs 1704. 154. realzeitungslexicon, 1713. p. 1517. Ludewigs hist. uniu. 689.

meridialis. Petrus Pelleprat relatio missionum

pa-

patrum societatis Jesu in insulis & continente
americae meridionalis, gallice.

Anglia noua. Epistola de successu euange-
lii apud indos occidentales in noua anglia,
londini, 1688.

Antiochia. Patriarchæ, Jo. de Ribera, vita,
scripta a francisco Esciua.

*Arimanorum regis, Protasii, epistola ad Gre-
gorium XIII, anno 1582. exarata. Chytr. I.
c. 71.*

Armenia. Reisebeschreibung Rauwolfs, 416.
ritus. Matth. Bembus de ritibus armenorum.
*huius ecclesie corrigendæ consilium euangeli-
cum.* Acoluthus in præf. obadiæ armeni.

Asia.

In ea a missionariis pontificiis gesta res. Lu-
dou. Gutzmannus de rebus, a societate in india,
japonia & finis gestis, libri XIII. petri Morini
historiarerum, in japonia & finis gestarum,
gallice; horatius Tursellinus de vita Xauerii
libri VI. lugduni, 1597. 8. francisci Xae-
rii epistolarum libri quatuor, ab horatio
Tursellino in latinum conuersi ex hispano,
moguntia, 1600. Martinus Christophorus vi-
tam hanc Xauerii, a Tursellino scriptam, in
gallicum sermonem transtulit. Bernardini
Ginnari Xauerius orientalis; jo. Lucena de
vita Xauerii, deque rebus ipso viuente, in
india gestis, libri X. francisci Remundi pa-
negyricæ orationes XV. de Xauerio; al-
phonfi de Sandoual vita francisci Xauerii, &

gesta a P. P. soc. in india; ignatii gasto Pardies miracula francisci Xauerii, ex italico gallice reddita; jo. Paulini miracula francisci Xauerii; touffanus Bridoul miracula & beneficia, a S. Xauerio patrata in calabria; marcelli francisci Mastrilii narratio miraculi, in se a Xauerio patrati; francisci Capralis annuæ litteræ, e finis & japonia; alexandri Valignani literæ de statu japoniæ & chinae, ab anno 1580. usque ad annum 1599. lettres edifiantes, & curieuses écrites de missions étrangères. 8. a paris.

Barbari.

an omnium ad Christum conuersio futura sit?

Ludouici dissert. de miss. in indias, 19. 20. Gerhardus in explic. elencht. euang. dominicæ misericord. quæst. 5. 773. Heunischius in pædia theol. 511. & in supplem. ad pædiam theol. disp. 2. 10. Pfeifferus in der gerechten sache. §. 33. Neumanni disp. de solenniter iterando euangelii præconio, wittebergæ, 1699.

cur & quomodo illis tradenda sit religio christiana. Sententia pontificiorum. Thomæ a Iesu stimulus missionum de propaganda a religiosis per totum orbem fide, romæ, 1610. 8. philippus Rouenius de missionibus ad propagandam fidem & conuersionem infidelium, paris. 1625. 8. emanuelis sarmiento de Mendoza militia euangelica pro adornandis apostolicis ad euangelii inter ethnicos publicationem fructuosam, hispali, 1628. jo. a sancto

cto Gregorio dela mission de los religiosos a tierra de infideles, hispali, 1635. andr. de Castellana missionarius apostolicus, bonon. 1644. 8. angeli mariaë Vericelli tractatus de missionibus apostolicis, venet. 1656. fol. francois de Tholose le missionaire apostolique, paris, 1666. 8. matth. a Corona de missionibus apostolicis, seu tractatus de utilitate sacrarum missionum, virtutibus, privilegiis, officio & potestate missionariorum, leodii, 1677. fol. jo. baptista Verinys pastorale missionariorum, cum resolutione in missionibus apud hareticos & alibi occurrentium, antwerp. 1682. 12.

reformatorum sententia. Hottingerus in hist. eccl. secul. 15. 890. Mel in missionario euangelico, lipf. 1711.

euangelicorum lutheranorum sententia. Calixti oratio de populis, a nobis in religione dissentientibus, ad veritatis agnitionem ducendis; unschuld. nachr. 1702. p. 365. 1708. p. 751. godofr. Ludouici disp. de missionibus in indias.

de nunciata barbaris doctrina christiana. Josephus a Costa de promulgatione euangelii apud barbaros, libri VI. joannis baptista de Machault gesta a S. J. in regno sinensi, athiopico & tibertano, anno 1624. & sequentibus; jacobii Damiani synopsis precipuarum rerum, a S. J. gestarum, seculo eius I. quam gallice reddidit franciscus Lahier; lettrés edifiantes & curieuses des missionaires

de la compagnie de Iesus, à Paris; phil. Nicolai de regno Christi, lib. I. c. I. ludou. Lucii historia jesuitica, basil. 1627. 1. 145. 342. 343. 344. erasmus Francisci im luftkrays. 332. justi Sæffingii res, in ecclesia & politia christiana gestæ, sec. XVI. rudelst. 1670. 194. ægidii Albertini historische relation, was sich in japon begeben, von ostindien, guinea und terra lioia, munchen, 1609. Hottingeri hist. eccles. n. t. part. III. 512. part. IV. 856. 859. 869. Pappi epitome hist. eccl. auct. a Kipping. francof. 1677. 15. 33. suppl. act. lipf. erud. anni 1690. 249. Bohemi epitome hist. eccl. n. t. wittenbergæ, 1626. 289. archontol. cosm. 852. 853. 305. 898. 233. Miræi polit. eccl. lib. 2. rudolphi Hospiniani historia jesuitica, tiguri. 1619. 137. andr. Caroli memorabilia ecclesiastica sec. XVII. 67. 232. 376. 538. 633. 814. 7. 12. Arnolds kirchen und ketzerhistorie, to. I. 402. 403. to. II. 416. 417. 521. 588. 589. 591. 592. 594. Grotius de veritate relig. christ. (german. per Musculum,) 4. 5. jo. Micrælii hist. eccles. aucta ab Hartnaccio 620. 623. 639. 640. 641. lipf. 1699. europ. fama, P. 171. p. 170. 171. P. 172. p. 268. Neubestelte agentenfuction. 2. depeche 2. p. 149. dau. Chytræi oratio de statu ecclesiarum in græcia, africa &c. rostoch. 1580. 8. mich. le Quien oriens christianus, insuper & africa, tomi II. paris. 1721.

Legat-

legatio doctorum christianorum ad barbaros, missio dicta. Caroli du Fresne glossarium latinitatis, to. II. 652. 653. Leigh. crit. sacra v. & n. t. 508. 97. 98. godofr. Ludouici disp. de missionibus in indias. 1. §. I.

de missionibus pontificiis iudicia reformatorum. Charl Drelincourt IX dialogues contre les missionaires, geneu. 1655. 8. dissertations historiques sur diuers suiets à rotterdam. 1707. to. I. 257. ludou. de Dieu in dedicatione hist. Christi perficæ Xauerii.

iudicia euangelicolutheranorum. Joannes Gerhardus in locis theol. 1. de ecclesia. §. 188. Seligmannus de cultu defunctorum apud finenses; Schelwig in cynosura conscientia, qu. 22. Seckendorf in hist. luth. lib. 3. 326. Leibnitz in nouissimis finicis; Neumanni disp. de missionariis pontificiis, witteb. 1703. Ludouicus in dissert. de miss. ad indos, 13. 14. & in hist. univ, 869. acta erud. lips. anni 1700. 169.

pontificiis missionibus inserviens societas romana. Caroli memorabilia hist. eccl. ad annum 1694. theoph. sigefr. Bayeri historia congregationis cardinalium de propaganda fide, regiomont. 1721.

de conatibus anglorum. Relatio historica soc. angl. de propag. euang. lond. 1706. acta erudit. lips. anni 1713. 414.

Batavia. Der dänischen missionarien berichte, passim.

Bombay, in india. Anglicano cœtui præest doctor. der dänischen missionarien bericht contin. 18. præf. d. 1.

Boreiar, prope tranquebariam. Danorum pii conatus, ibid. contin. XIV. 164. XXI. 613.

Bungi rex, Franciscus, ad Gregor. XIII. pontificem romanum, mittit epistolam, anno 1582. Mureri orat. append. 68.

Calecutta, in regno bengalæ. Angli hic habent ecclesiasten. Bericht der dæn. miss. contin. 18. præf. d. 1.

Canada. Hieronymi Lalleman relations de missionne canadenſi ab anno 1645. usque ad annum 1664.

Candidius, georgius, missionarius reformatus. Ludou. disp. de miss. ad indos 11.

Canton, in china. Christianis huius loci sunt quinque ædes sacræ, & doctores pontificii. Der dæn. mission. bericht.

Cranganor, in india. Episcopi pontificii sedes est Ambalacate. Der dæn. miss. bericht.

Celebes, insula. Multi hic reperiuntur christiani, ibid.

Ceylon. Belgarum status ecclesiasticus, ibid. contin. XIII. 77. XXI. 583.

China.

an hic pristinis temporibus christiana doctrina publicata sit? Wagenſeil. synopl. geogr. 777.

consilium de incolis eius ad Christum traducendis. Conradi Mel missionarius euangelii

gelicus de conuersione ethnicorum, maxime finensium, lipf. 1711. 8.

gestæ a pontificiis doctoribus res. Jo. conr. Emmerich de ortu & progressu fidei orthodoxæ in china, ab anno 1581. usque ad annum 1669. ratisbonæ; francisci Pafii literæ annuæ de finis 1583. historischer bericht, was sich in dem grossen kœnigreich, china, in verkündigung des euangelii, von 1604. und folgenden jahren zugetragen; aus dem portugiesischen zu lisabon gedruckten exemplar ins teutsche gebracht; augsburg, bey chrysofomo Dabertshofer. 1611. alphonfus Vagnonius, 1618. adrianus Crucius 1620. aluarus Semedus - - 1622. & 1623. eiusdem relatio de propagatione ecclesiæ in regno finarum; joannis adami Schalli narratio de initio & progressu missionis societatis Iesu apud chinenfes, viennæ 1665. relation dela nouvelle persecution dela chine jusq̄v à la mort du cardinal de Turnon. 1711. joannis baptistæ de Morales historia euangelica de china; nicolai Trigautii christiana expeditio, ad finas suscepta a S. I. libri V. Ribadaneira in vitis sanctorum 27.

licentia euangelii docendi concessa. Paullini philosophischer feuerabend. 85. P. charles le Gobien histoire de l' edit del' empereur dela chine, en faueur dela religion chrétienne, à paris, 1698.

impe-

impeditus euangelii progressus. Paullini philosophischer feyerabend, 48.

controuersia de christianorum ceremoniis gentilibus. Gobiens & Charmoli historiae cultus finensis; acta erud. Lipsi, anni 1700. p. 169. sq. europæische fama. P. 171. p. 170. Buddei disputatio de superstizioso mortuorum apud chinenfes cultu.

Cobelao, prope madras. Mercatores germani doctore pontificio utuntur. Der dänischen miss. bericht.

Cochinum. Eius episcopus pontificius sedem habet mampuli, ibid.

Columbo, ibid. contin. XIII, 77.

Constantinopolis. Patriarchæ, Ieremiæ, epistola ad Chytræum, anno 1578. scripta; Chytræus de statu eccles. in græcia &c. 50. ad Crusium, anno 1575. id. 53. Protonotarius ecclesiæ, theodosius Zygomas, epistolam ad Crusium exarat, anno 1575. id. 114. Nectarii, patriarchæ, confessio, ab Allixio publicata. Parthenii, patriarchæ, decretum de caluinianis dogmatibus latine reddidit gabr. Cossartius.

Cretenses, litterarum expertes esse. Petr. Martyr de rebus ocean. 387.

Cubenses, in america, quomodo ad religionem christianam adducti sint. Petr. Martyr de rebus oceanicis. 169. a.

Cudulur, oppidum littoris coromandelini, anglis subiectum, in quo præter hos belgæ etiam, dani atque germani degunt. Europæis

pæis ptochotropheum, danis præterea schola est. Der dæn. miss. bericht, contin. XIII. diar. 1717. d. 9. Sept. cont. XIV. 164. XVII. præf. 16. XIX. præf. c. 2.

Cuppam, pagus in littore coromandelino. Christiani hic reperiuntur pontificii & reformati. Der dæn. miss. bericht.

Curti, nestoriani, latronesque. Rauwolfens reisebeschr. 237.

Eliotus, jo. missionarius anglicanus. Ludouici disp. de missione ad ind. 11. Matheri magnalia Dei.

Formosa, insula. Legatio sacra reformatorum. Ludou. disp. cit. 11.

Francia noua. Paulus le Jeune in relatione gestorum in noua francia, annis 1632. & sequentibus.

Georgiani. Mart. Chladni de ecclesiis colchicis, witteb. 1702.

Goa. Inquisitionem truculentam derestatur vir, ecclesiæ orientali addictus, & euangelicum in familiaritatem recipit. Rauwolf reisebeschr. 227. 394. Relation del' inquisition de Goa, à paris, 1688.

Græca ecclesia. Phil. Cyprii chronicon ecclesiæ græcæ, græcæ & latine editum a nic. Blancardo; el. Veielius de ecclesia græcana hodierna, argent. 1666. 4. christianus Angelus de statu hodiernorum græcorum, græcæ & latine, cum notis georg. Fehlauii, franeq. 1679. & lipf. jo. Fecht nachricht

von

von der religion der heutigen griechen, ro-
stock und leipz. 1711. 8. jo. mich. Heineccii
abbildung der griechischen kirche. 1711. 4.
alex. Helladii status præsens ecclesiæ græcæ,
1714. 8. abrah. Calouius de græcorum fide
& religione; jo. jac. Huldricus de religione
ecclesiarum græcanicarum; jo. Quistorpius
de christianismo græcorum hodiernorum;
thom. Smith de ecclesiis asiaticis, & de statu
ecclesiæ græcæ.

confessiones. Metrophanis Critopuli, ab
Hornicio vulgata; a Normanno publicata; a
Gabriele, metropolita, concinnata & latine
edita a rich. Simone.

edes sacra. Leo Allatius de templis græ-
corum recentioribus.

libri ecclesiastici. Leo Allatius. Typis
exscripti aduehuntur ex venetiis; Chytraeus
de statu eccles. in græcia &c. 99.

dominica dies græcorum. Leo Allatius,
*græcæ & euangelicæ ecclesiæ tentatum
commercium.* Crusiturocogræc. 503. &c.

Hierosolyma. Helfrichs reisebeschr. K. 2.

Hispaniola. De propagata ibi religione
christiana. Petrus Martyr de rebus ocea-
nicis, 169.

Iacobita. Rauwolfs reisebeschr. 421.

Iasnapatnam, regnum, cuius incolæ magna
ex parte ad christianam religionem traducti
sunt. Der dæn. miss. bericht cont. XIII. 74-78.

Iaponia.

Japonia. Matthias de Soula compendium eorum, quæ gesta sunt in japonia ab anno 1549. organtini Soldi epistolæ ex japonia, quæ complectuntur tempus, quod ab anno MDLXXI. usque ad annum MDLXXXIIX. excurrit; guaspari Confalui oratio, in legatorum japoniorum introitu romæ habita, ingolstadtii, cum actis illius legationis, 1585. 8. antonii Vasconcellii relatio persecutionis japonicæ, quæ annis MLXXXIIX. & MDLXXXIX. contigit; francisci Pafii litteræ ex japonia, & loyfi Frois relatio de statu rei christianæ in japonia, moguntia; nicolaus Trigautius de christianis apud japonios triumphis, siue de prauissima ibidem persecutione, contra fidem christi exorta, anno MDCXII. libri V. Petrus Morinus gallice reddidit historiam martyrum iaponensium, ab anno MDCXII. usque ad annum MDCXX. Joannes Bollardus latine reddidit ex italico litteras annuas japonicæ, annorum 1628. 1630. Ludouici Soteli relatio ad urbanum IIX. de ecclesiæ japonicæ statu, romæ, 1634. 4. histoire de l'eglise du japan, par Mr. l'abbé de T. luretiae apud steph. Michallet, 1689. adriani Crucii litteræ annuæ rerum memorabilium in japonia gestarum; antonii francisci Cardim relatio de prouincia japonicæ soc. Iesu; catalogus omnium in japonia pro Christo interemptorum; fasciculus e japonicis floribus, suo

fuo adhuc sanguine madentibus, compositum; relatio glorioſæ mortis 4 oratorum lusitanorum, pro fide Christi Nongarschi capite ple xorum. Ægidius de Schmidt in belgicam linguam ex italica transtulit historiam martyrum japonensium. Guilielmus Wrightus anglice reddidit libellum de persecutione christianorum in japonia, italice scriptum; europ. fama p. 171. 171. & p. 172. 268. *Iava*, indiae insula. Multi hic esse dicuntur christiani. Der dänischen missionarien bericht. *India*

antiqua.

- - *eius incolis apostolos & viros apostolicos nunciasse evangelicam doctrinam.* Chrysoft. hom. 46. in matthæum; Hieronymus in matth. 24. Ignatius in epistola ad philadelph. Clemens romanus in epist. ad corinthios.

recentiora.

- - *consilia de procuranda indorum salute.* Pauli josephi de Arriaga tractatus de extirpatione idololatriæ, & de mediis, ad conversionem indorum aptissimis; josephus a Costa de procuranda indorum salute; Iusti Heurnii de legatione evangelica, ad indos capeſſenda, admonitio, lugd. bat. 1618. propagation of the gospel in the East.

- - *res gesta.* Epistolæ indicæ de stupendis & præclaris rebus, quas diuina bonitas per S. J. operari dignata est, louanii, apud rutgerum Velpi-

Velpium 1566. 8. Petri Gomez epistola de rebus indicis, 1598. scriptæ sunt ab anno 1572. usque ad annum 1598. Nicolai Pimentæ relatio historica de rebus in india orientali a jesuitis gestis, moguntia, 1601. 8. ægidii Gongalez d' Auila theatrum ecclesiasticum de ecclesiis indicis; petri Gomez historia mortis trium martyrum e societate Iesu; sebastianus Gonzalez de præclare a S. I. in india orientali gestis; item historia viro- rum illustrium, qui religiosi per indiam orientalem floruerunt; marcelli francisci Mastrilii iter suum ac sociorum in in- diam; nicolai Trigautii epistola de sua in indiam nauigatione; hieronymi Xauerii litteræ ex india & mogore; epistola, ab hermanno Specht & adriano de Mey, præ- fecto collegii malabarici, scripta de successu euangelii apud indos orientales, londini; phil. Baldæi beschreibung der ostindischen kusten, malabar und coromandel, als auch ceylon, 1672. p. 69. 143. & cap. 44. ma- turini veyssiere la Croze disquisitiones de religione christiana apud indos, & christia- nisme des indes. Balthasar Osthorinus bo- hemice reddidit epistolas indicas patrum soc. Iesu.

- - *belgarum status ecclesiasticus.* Der dänischen missionarien bericht cont. XIII. 77. Baldæus l. c.

B

Iunius;

Iunius, robertus, missionarius reformatus. Ludouici disp. de miss. ad ind. 11.

Libanum, montem, tenentes. Rauwolfs reisebeschr. 273.

Madras, urbs littoris coromandelini, cui Angli dominantur. Cætus sacros non hi tantum, sed armeni quoque & galli habent. Anglis quoque est schola gratuita. Dani colligunt ex paganis Christi cultores. Der dæn. miss. bericht cont. XIII. 30. 32. 83. 114. 147. 144. 145. XIV. 164.

Malabarica, Franciscus Barretus, relatione delle missioni e christianita, che appartengono alla prouincia di malauar della compagnia di Gesu; hyacinthus de Magistris relatio de christianitate madurenfi in india, & rebus gestis patrum S. I. in malabarica prouincia, italice.

de danorum legatione euangelica, Ludouicus de miss. in indias 15. ungeschuld. nachrichten. 1708. 751. europæische fama. p. 107. 851.

Pontificiis addicti sunt tres episcopi, qui in urbibus, cranganora, cochino, & warapula prope cochinum, sedem habent. Der dæn. miss. bericht.

Manilla, insula. Pontificiis hic est typographia. ibid. contin. XIX. 360.

Maronita. Rauwolfs reisebeschr. 301. 426.

Meliapour, urbs in littore coromandelino, quam lusitani possident, & in qua sex habent
ædes

ædes sacras. Episcopus hic residet. Der
dæn. miss. bericht.

Missionarii reformatorum: georgius Candi-
dius, robertus Iunius.

Moluccæ, insulæ. Multi hic reperiuntur
christiani. Der dæn. miss. bericht.

Mossela incolæ nestoriani raptò viuunt. Rau-
wolf reisebeschr. 246. 418.

Nagapatnam, in littore coromandelino. Pon-
tificii hic habent ædem sacram, belgæ docto-
rem. Der dæn. miss. bericht. contin. 13. 73.

Nicobarica insulæ. Legatio sacra ad eius in-
colas. Gelehrte zeit. leipz. 1716. 95.

Orientalis ecclesia. Jo. henr. Hottingeri ar-
chæologia orientalis, exhibens compendium
theatri orientalis, & topographiam ecclesia-
sticam orientalem, heidelb. 1662. 8. anti-
quitates ecclesiæ orientalis variorum autorum,
card. Barberini, leonis Allatii, Holstenii,
Morini, abrah. Ecchellensis, Peirescii, pe-
tri a Valle, thom. Comberi, Buxtorfi, Hot-
tingeri; cum vita Morini, lond. 1682. lipf.
& francof. 1683. histoire critique de la crean-
ce & des coutumes des nations du leuant,
publié par le fr. de Moni, francof. 1684.
Jo. bapt. Salerni specimen ecclesiæ orientalis;
in quo exponitur, quæ, qualisque fuerit, &
quid senserit de primatu romani episcopi,
romæ, 1708. metrophanis Critopuli confes-
siones ecclesiæ orientalis. gr. & lat. helmst.
1661. confessio ecclesiæ orientalis, interprete
B 2 laur.

laur. Normanno, gr. & lat. lipf. 1695. Leo Allatius de ecclesiæ orientalis & occidentalis perpetuo consensu; de dominicis & hebdomadibus græcorum, & de missa præsanctificatorum, col. agr. 1648. lazarus Soranzus de rebus turcicis. p. 289. feb. Mannique itinerario delas misiones orientales, rom. 1649. 4. emmanuel Acoffa de rebus, a societate Iesu in oriente gestis; godfr. Arnolds kirchen und ketzerhist, to. II. 414. 416. 417. 584. 585. 586. 588. 715. Baldæi ostindien, 1672. p. 115. - 136. archontol. cosm. 714.

Omuranorum principis, Bartholomæi, epistolâ ad Gregor. XIII. anno 1582. exarata. Chytraus de statu eccles. in græc. 73.

Paleacatta, belgarum in littore coromandolino oppidum. Præter europæum cætum repertiuntur quoque duo nouitii cætus, ex paganis collecti. Sacra publica administrant lectores; nisi quod ecclesiastes nagapatnamensis altero tertioque quouis anno cætus illos inuisit, & sacramenta porrigit. Der dan. miss. bericht contin. XIII. 73.

Perengimalci, pagus, ubi pontificii ædem sacram habent. Der dan. miss. bericht.

Paulus, petrus. Pfeifferi introductio in orientem, 38.

Pegu, regnum. Plena hic christianis negotiandi permittitur libertas. In regia lusitanis, gallisque sunt ædes sacrae. Der dänischen miss. bericht.

Peninsula cis gangem. Christiani thomæi circiter quingentas ædes sacras habere dicuntur; quibus belgæ securitatem præstant. Der dæn. miss. bericht contin. XIII. 72. XIIX. præf. c. 4. B.

Persis. Matth. Dresserus de statu ecclesiæ vero in regno persico, witeb. 1598. Rauwolfs reisebeschr. 220.

Petrus, æthiops, Pfeifferi introductio in orient. 33.

Philippine insulæ. Petri Chirini historia de lusoniis, seu philippinis, insulis, & gentium illarum ad Christum conuersione.

Ponticheri, oppidum littoris coromandelini, gallis proprium, & sacris christianis initiatum. Der dänischen mission. bericht, contin. XX. 425.

Porto nouo, oppidum littoris coromandelini. Commorantur hic belgæ atque dani. Der dæn. miss. bericht.

Romanensis. Urbano Cerri etat presant del eglise romain en toutes les parties du monde. Rauwolfs reisebeschr. 428.

Sadrapatnam, oppidum littoris coromandelini. Hospitantur hic pontificii, & belgæ. Illi ædiculam sacram exstruxerunt. Der dänischen miss. bericht.

Sepulcrum Christi. Petr. Martyr de legat. babil. 406. Rauwolfs reisebeschr. 375. Helfrichs reisebeschr. f. 3.

Siam. Papst, Innocentii XI, audiencz so dem

p. Tachard und andern gesandten des kœnigs in Siam anno 1688. verstatet worden.

Sinai, mons. Helfrichs reisebeschr. o. 4. Ex hoc monte epistola ad Carolum, archiducem austriæ, scripta, anno 1569. d. 20. mart. Chytræus de statu eccl. in gracia &c. 57.

Syri. Rauwolfs reisebeschr. 413.

Sumatra, insula indiæ, christianis referta. Der dæn. miss. bericht.

Thomæ mons, in littore coromandelino, ubi pontificii ædem sacram condiderunt. Ad eum die XIIIX. dec. christiani orientales ex tota peninsula confluere solent. ibid.

Thomæ christiani. ibid. Paullini philosophischer feyerabend.

Trusci, in monte libano degentes. Rauwolfs reisebeschr. 141. 273. 302.

Turcia.

christianorum status. Neander vom zustand, leben und lehre der christen in der turckey. Dela Croix etat present des nations & eglises greques, armenienne & maronite en turquie, à paris, 1715.

legatio sacra pontificiorum. Soranzus de rebus turcicis, p. 284.

turci, religionem christianam amplexi, exemplum. Thomæ Warmstrey narratio conversionis philippi Dandalonis, turci, ad fidem christianam.

Typographiam constantinopoli christianos instituere posse. Chytraeus de statu ecclesiae in graecia &c. p. 100.

Warapula, prope cochinum, sedes episcopi pontificii. Der dæn. miss. bericht. ()*

APPENDIX.

Martinus Crusius in Turcogræcia, 495.

498. 558.

Plurimis græcorum, armeniorum, ita-
lorum, *maligne persuasum intellexi: lutheranos, neque in Deum, neque in Christum credere; baptismo & omnibus sacris carere -- (atheum) denique hominum genus esse. -- Sed scriptis nostris post illo perlatis, qui ea legerunt, videntes demonstrationes sacrarum literarum, animis*

(*) *Collegi hæc, paucis exceptis, ante sedecim annos. Posthac vir celeberrimus, Io. Albertus Fabricius, iusto opere idem argumentum explicuit. Inscriptio illius est: salutaris lux euangelii, toti orbi per diuinam gratiam exoriens; siue notitia historico chronologica literaria & geographica propagatorum per orbem totum christianorum sacrorum. Diuersus tamen ordo, quem secutus sum, specialius consilium, & obseruationes nonnullæ, me, quod nihilominus indicem hunc ediderim, excusabunt.*

nis immutati sunt. Medicus quidem certe,
 se augustanam confessionem probare, dixit; quia
 scripturae fundamento nitatur: & si quid
 graeci dissentiant; ignorantia, non pertinacia,
 id fieri. At multi, quamuis refutare non pos-
 sint; nimium receptis opinionibus, contra ma-
 nifestam scripturam, inhaerent. - - (Michael
 Cantacuzenus) sibi (illius confessionis exem-
 plar) in vulgarem linguam transferendum cu-
 ravit. - - Unum (eiusdem exemplar) postea
 in ibericam, seu georgianam, linguam con-
 uersum, in illam regionem abiit. - - Omnes
 - - docti graeci (inquit Gerlachius) cum patri-
 archa letantur, sibi cum eruditis in germania
 viris coniunctionem aliquam intercedere. Sie
 werden ietzt fleissiger durch solches conseriren
 der sentenz; fahen ietzt an, auch etwan zu-
 predigen; in der bibel und patribus emfziger
 zuseyn. - - Conabatur quidem generosus senex,
 d. Ioannes Ungnadius, ut erat vere pius heros,
 graece conuersos, (si tunc reperisset) libros no-
 strae religionis (praesertim catechisimum Lutheri)
 cum sclauonicis libris in graeciam mittere;
 ideoque hac de re mecum in prandio, calen-
 dendis iulii 1564. sermones clementer con-
 ferebat: sed tunc nondum tem-
 pus aduenerat.

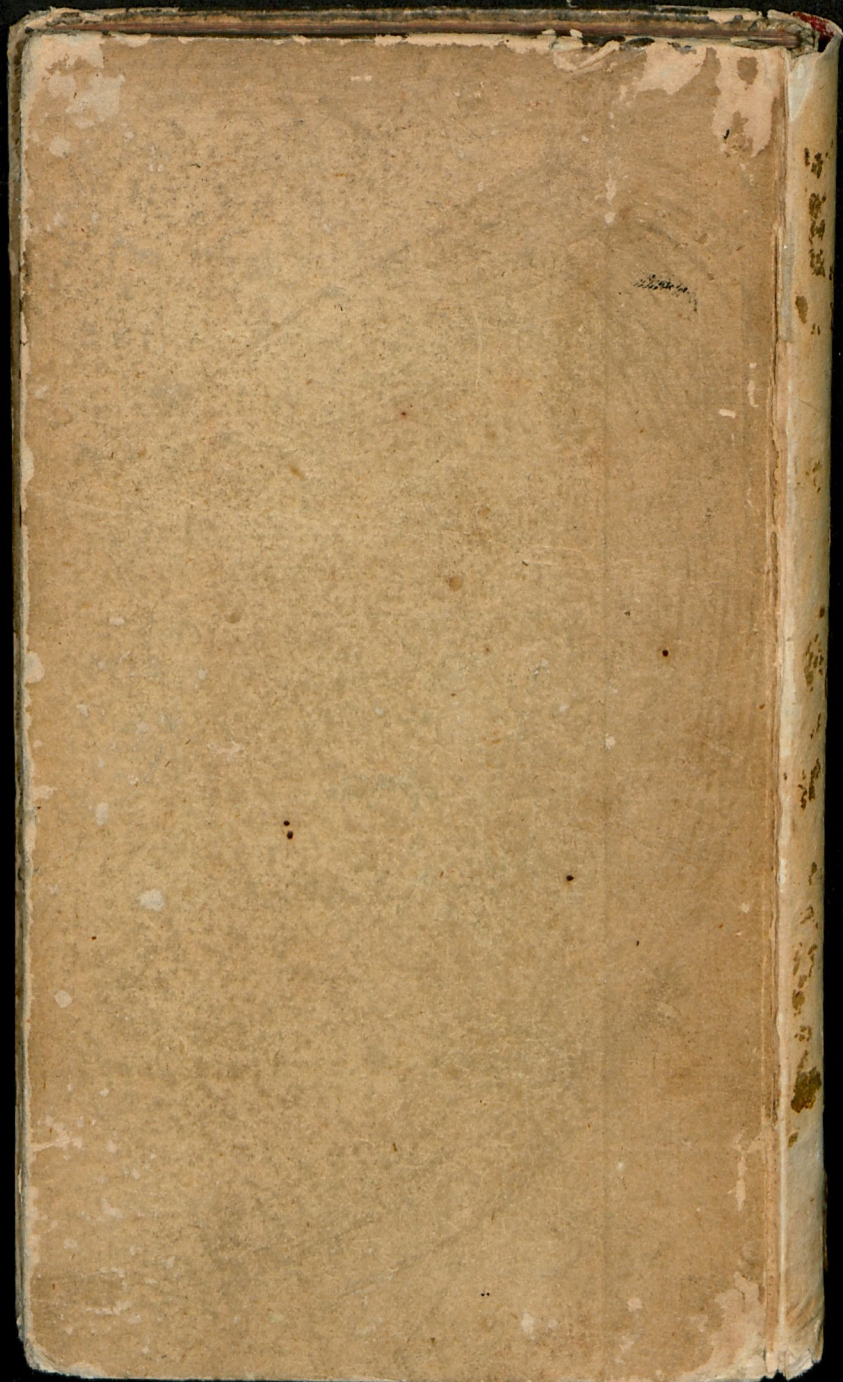

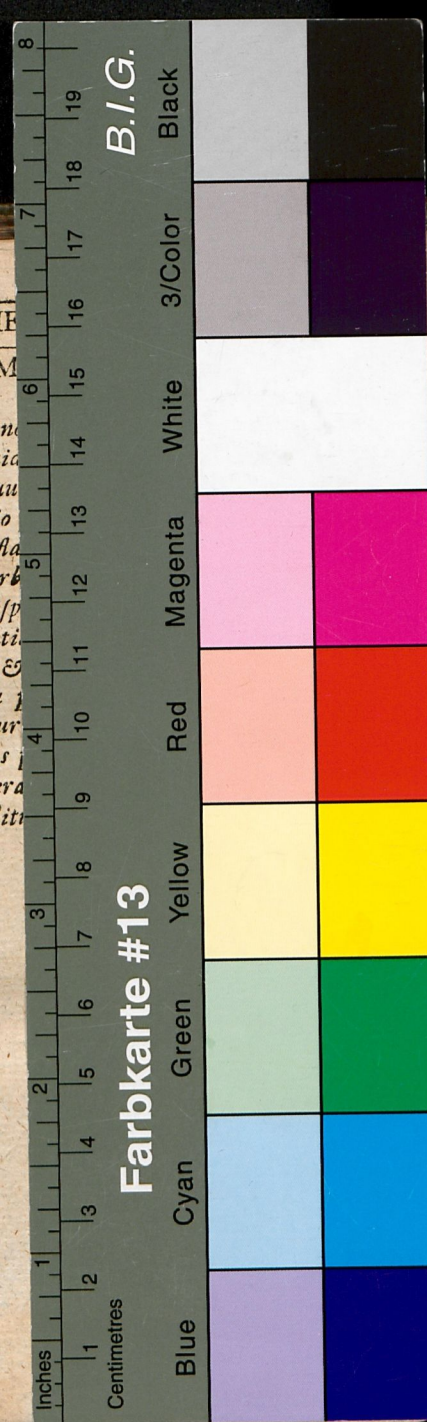
Bd 1216.

S

8

B. C.

Farbkarte #13

B.I.G.

18.

ECCLESIARVM EXOTICARVM MONVMENTA HISTORICA

*SPECIMEN EXHIBET EUANGELICISQUE
MISSIONARIIS DICAT*

IO. HENR. CALLENBERG
Ph. Prof. Publ. Ord.

Halæ in typographia instituti iudaici
clb lccc xxxvi.

